

Bezpečně na zajištěných cestách

10 doporučení Alpenvereinu

Lezení po ferátách přináší rizika. Při nedostatečné přípravě,

neúplném vybavení nebo nesprávném chování hrozí nebezpečí pádu!

Alpské svazy doporučují pro zájemce o přechod ferát vzdělávací kurzy,

kteří vedou kvalifikovaní instruktoři Alpenvereinu.

Obtížnosti zajištěných cest

Schalova stupnice* Rakousko, Jižní Tyrolsko, Trentino, Slovinsko, Lichtenštejnsko	A	A/B	B	B/C	C	C/D	D	D/E	E	E/F
Hüslerova stupnice** Německo, Švýcarsko, Lichtenštejnsko	K1 lehká	K2 středně těžká	K3 poměrně těžká	K4 těžká	K5 velmi těžká	K6 extrémně těžká				
Itálie ***	F facile	PD poco difficultà	D difficile	MD molto difficile	ED estrema difficultà					
Francie ****	F facile	PD peu difficile	AD assez difficile	D difficile	TD très difficile	ED extrêmement difficile				
Barevná stupnice + verbální označení	lehká	středně těžká	těžká	velmi těžká	extrémně těžká					

* podle Kurta Schalla/nakladatelství Schall-Verlag

** podle Eugena Hüslera/nakladatelství Bruckmann-Verlag

*** možné mezistupně pro Itálii a Francii (F-,F+,PD-, PD+ atd.)

Video-Tutorial: Cvičné feráty a jejich obtížnost.

1 Pečlivá příprava

Dobrá příprava je klíčem k bezpečné a prožitkové túře po jakémkoliv zajištěné cestě. Musíš znát přesně obtížnost a délku feráty, převýšení a délku sestupu, předpověď počasí a aktuální podmínky na cestě. Ke všem zajištěným cestám existují v průvodcích nebo na internetu detailní popisy a schémata. Důležitý je stupeň obtížnosti feráty, a to zejména v návaznosti na možné problémy z důvodů „morálního zablokování“ nebo v důsledku únavy. Svou pozornost zaměřuj nejen na obtížnost jednotlivých detailů, ale také na dlouhodobé obtíže a celkovou náročnost feráty. Následující přehled by ti měl pomoci při získávání všech správných informací pro přípravu túry na tvou ferátu:

Túra?

- ▮ Máš informace o všech požadavcích na ferátu i o jednotlivých obtížných pasážích, máš informace o délce a o převýšení feráty a celé túry?
- ▮ Máš informace o přístupu k ferátě i o sestupu a o očekávaných obtížích?
- ▮ Je nutné mít pro přístup k ferátě nebo pro sestup mačky, cepín nebo podobné vybavení?
- ▮ Je nutné při přístupu na ferátu nebo při sestupu překonávat nezajištěné úseky nebo úseky, kde hrozí pád?
- ▮ Má feráta místa, která umožní dřívější a jednodušší sestup?

Aktuální poměry na ferátě?

- ▮ Je feráta suchá?
- ▮ Může být na přístupu nebo sestupu nebo na ferátě sníh?

Počasi?

- ▮ Je předpověď počasí pro zamýšlenou túru vhodná?
- ▮ Jsou předpovídaný během dne bouřky?
- ▮ Blíží se studená fronta, která může do hor i v létě přinést sníh? Bude přes den velké vedro a bude nutné vyhledat po skončení túry stín a úkryt před sluncem? Bude nutný odchod na túru velmi brzo po ránu?

Skupina?

- ▮ Jsou všichni členové skupiny na feratu připraveni po stránce morální i fyzické?
- ▮ Je velikost skupiny vhodná pro připravenou túru?
- ▮ Informoval jsi o túře i třetí osobu?
- ▮ Jsou na túře i děti?

Vybavení na túru?

- ▮ Máš na túru vhodnou obuv?
- ▮ Máš sedák a ferátaset v dobrém stavu?
- ▮ Máš na túru přilbu a rukavice?
- ▮ Máš v rucksaku pro případ nehody lékárničku, bivačovací pytel a mobilní telefon (s dostatečně nabitou baterií)? Pokud je připravovaná túra dlouhá, máš čelovku?
- ▮ Máš na túru dostatečné zásoby jídla i pití, máš v batohu vhodné rezervní oblečení a ochranu před chladem, větrem a deštěm?
- ▮ Budou s tebou na ferátě děti? Potom bys měl mít s sebou pro mimořádnou situaci lano na jištění a měl bys vědět, jak ho v tomto případě použít?

Video-Tutorial: Příprava túry

Zvládnou účastníci skupiny plánovanou túru?

Strach z výšek?

Síla a vytrvalost?

Pohyblivost?

Jistota chůze?

2 Túru přizpůsobit schopnostem účastníků

Túra s velkou obtížností snižuje zážitek a často vede k nebezpečným situacím.

„Zablokování“ následkem vyčerpání a únavy je nejčastější příčinou nouzových situací na ferátách! Takovéto situace vznikají nejčastěji na dlouhých ferátách o menší obtížnosti, na kterých se obtížnější pasáže opakují vícekrát. Zažitý správný a úsporný způsob lezení na ferátách s nataženými pažemi a s dobrou technikou lezení ušetří každému feratistovi množství energie. Rovněž zavěšení za jednu ruku do kotvy nebo do ocelové kramle při přecvakávání karabiny šetří energii.

Upozornění: I když ferátaset zabraňuje „totální havárii“, přesto má pád na ferátě zcela jiný charakter než pád při sportovním lezení. Pády na ferátě jsou nebezpečnější a mohou mít za následek vážná zranění

Přílišná sebedůvěra může na ferátách vést k nebezpečným situacím.

Úsporný způsob lezení na ferátě s napnutými pažemi - ve spojení s dobrou technikou lezení ušetříš spoustu energie.

Zavěšíš-li se při přecvakávání karabiny jednou rukou za kotvu, ušetříš spoustu energie.

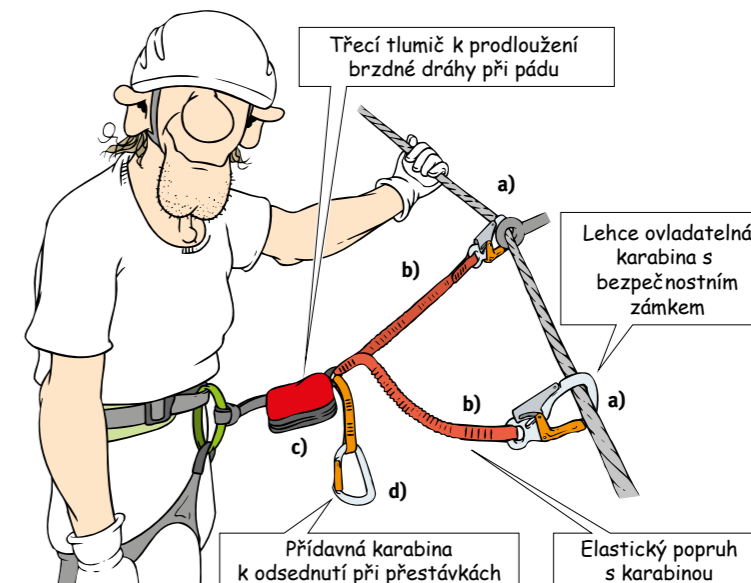

3 Použij jen kompletní a normalizovanou výzbroj

Sedací úvazek, souprava pro zajištěné cesty a přilba: jedině správné a důsledné používání této normalizované výzbroje je zárukou pro bezpečné lezení po zajištěných cestách. Chybět by neměly ani lékárnička pro první pomoc a mobilní telefon (tísňové volání o pomoc v Rakousku je 140, v Evropě pak 112).

Důležitou součástí každé soupravy pro zajištěné cesty jsou speciální karabiny pro feráty (a) s automatickým bezpečnostním zámekem, elastické popruhy (b) a brzda pro ferátu: brzda je „srdce“ celé soupravy, které zajišťuje dynamické zabrzdění při pádu. Rozlišujeme přitom mezi třecím tlumičem pádu (c) a elastickými popruhy, které také tlumí pád. Někdy bývá součástí soupravy pro zajištěné cesty smyčka s karabinou označovaná jako „Rast-schlinge“ - smyčka pro odsednutí a pro odpočinek (d). Ta se využívá pro zavěšení do sedáku během přestávek a při traverzech. Vždy dbej, aby při přecvakávání karabin u kotveního kolíku nebo u kramle, byla vždy karabina jednoho popruhu zavěšena na fixní lano nebo na jiný fixní bod (kramle, stup u žebříku atd).

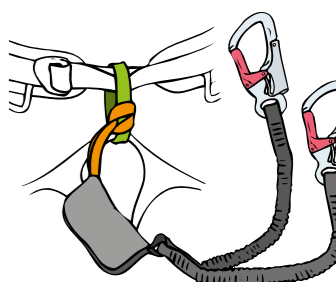
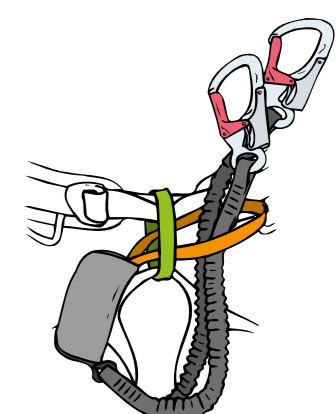
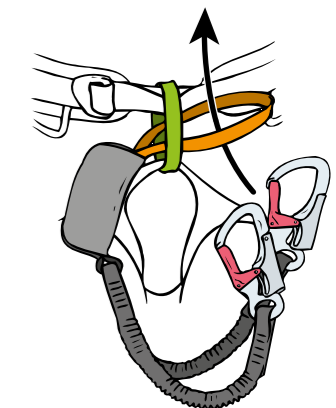
Upozornění: Nikdy nepoužívej „doma vyrobený“ nebo jiný neoficiální ferátaset, který je zhotoven z rep-smyček, kousků lana nebo jiných smyček. Při pádu na ferátě působí tak velké síly, že u těchto neoficiálních setů dochází k přetržení takovychto smyček.

Pouze normě odpovídající ferátové sety jsou při pádu účinné a funkční. Životnost ferátových setů je maximálně 10 let. V případě rozpáření tlumiče pádu je nutné soupravu ihned vyměnit.

Video-Tutorial: Souprava pro zajištěné cesty

Správné navázání ferátasetu a sedacího úvazku.

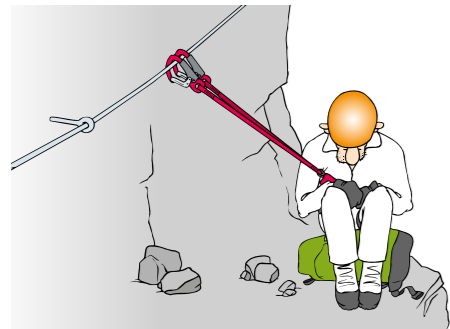

Video-Tutorial: Standardizované vybavení

4 Při bouřce žádná túra po ferátě!

Bouřka a blesk znamená ohrožení života. Déšť, vlhko a chlad zvyšují riziko pádů. Během pamých a horných letních dnů se často vyskytují bouřky. Vždy sleduj předpověď počasí a zda nejsou předpovídaný bouřky a vždy měj na paměti, aby ses vrátil zpět z túry. Při přípravě túry počítej s časovou rezervou a během túry při zpozorování typických příznaků bouřky, jakými jsou např. rychlé vytváření mraků doprovázených nárazovým větrem túru ukonči a vrať se zpět. Vytváření mraků typu Cumulonimbus, elektrické náboje ve vzduchu a počínající déšť se sněhem jsou nejvyšší výstrahou před bouřkou.

Pokud jsi bouřkou přesto překvapen, chovej se rozumně a správně - to ti může zachránit život. V každém případě nesmíš být nezajištěn v terénu, kde hrozí nebezpečí pádu!

V případě bouřky se v oblasti možného úderu blesku zajistíme a posadíme co nejdále od stěny na bahoh. Batoh slouží jako izolační deska.

5 Fixní ocelové lano a kontrola fixních bodů

Pády kamení, sníh, mráz nebo koroze působí negativně na fixní lana i ocelové prvky na ferátách, velmi často jsou příčinou poškození těchto jisticích prvků. Nikdy nechoďte na feráty označené jako uzavřené. Zejména u velmi starých, obtížných zajištěných cest (například v Dolomitech) je nutná velká pozornost, není možné slepě věřit každému zajištění. Velmi často o celkovém stavu feráty vypovídají již první metry po nástupu na cestu. Rozhodně je nutné respektovat tu skutečnost, zda je feráta oficiálně „otevřena“ nebo z důvodu údržby „uzavřena“. Zejména na jaře bývají zajištěné cesty poškozené. Zvláštní pozornost je třeba věnovat především koncům ocelových lan, velmi často je poškozeno jejich spojení s fixními ocelovými kolíky nebo kramlemi a lana jsou pak volná nebo uvolněná a hrozí nebezpečí pádu!

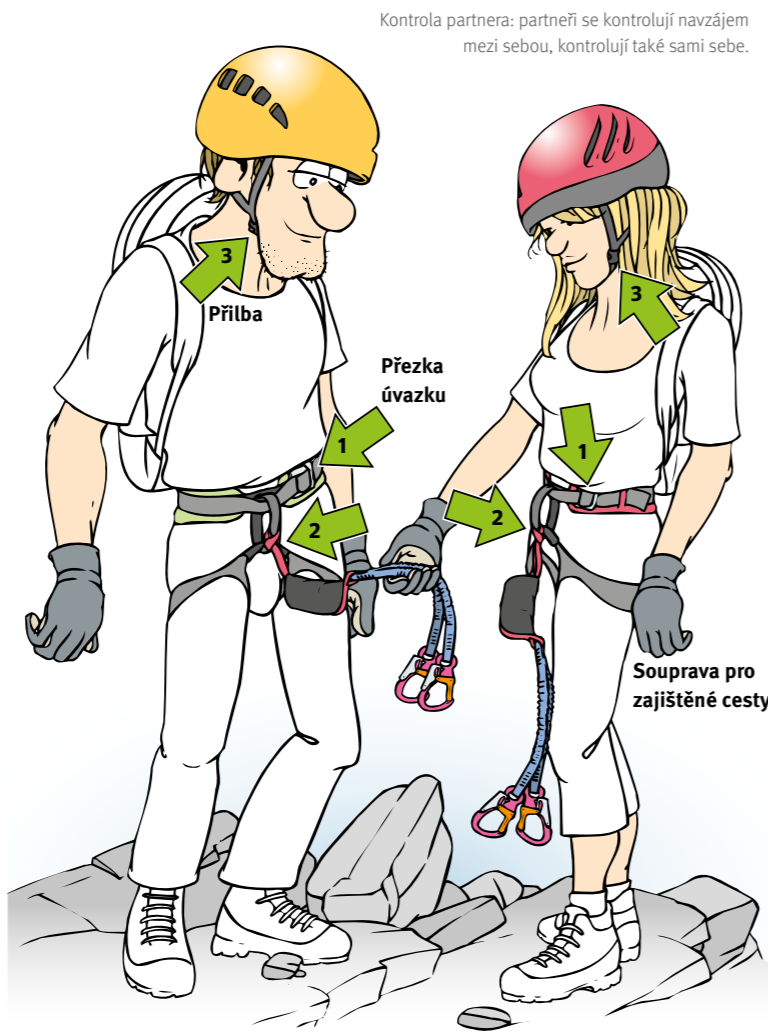
Objednávky cardfolderu a bookletu Zajištěné cesty na: shop.alpy.cz

Video-Tutorial: Na ferátě

6 Kontrola partnera před nástupem na ferátu

Vzájemně kontrolujte: správné navázání sedacího úvazku, spojení ferátasetu se sedacím úvazkem, přilbu. Princip duální kontroly: Kontrolují (1), zda sedací úvazek tvého partnera dobře sedí na hýždích, zda je kolem boků správně utažený a zda přezka úvazku je pevná, (2) zda jeho ferátaset je správně spojen se sedacím úvazkem (bez karabiny!) a (3) zda jeho helma sedí na hlavě pevně a pohodlně a přezky řemíků jsou spojeny.

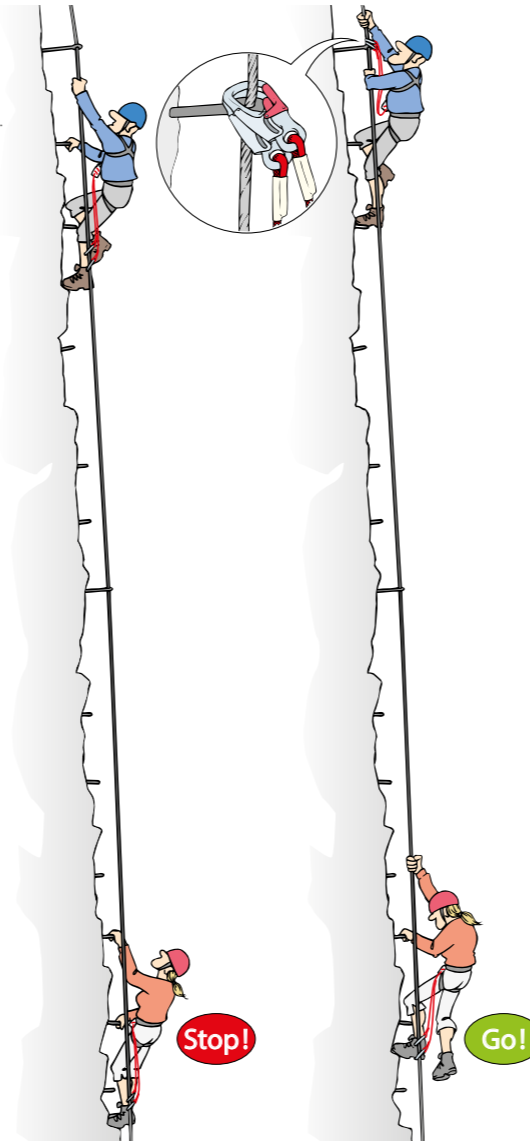

Kontrola partnera: partneři se kontrolují navzájem mezi sebou, kontrolují také sami sebe.

7 Udržovat dostatečné vzdálenosti

Mezi fixními body na zajištěné cestě se může pohybovat pouze jedna osoba. Dodržuj pravidlo, že na každém úseku zajištěné cesty mezi dvěma pevnými body (= úsek mezi dvěma kotvami) je jen jeden feratista. Druhým pravidlem je, že spodní lezec udržuje dostatečný odstup od horního feratisty. V případě pádu horního lezce by totiž tento lezec mohl dopadnouta spodního

Upozornění: V případě pádu zůstává horní lezec viset pod posledním fixním bodem. Proto je nutné udržovat odstup od posledního horního fixního bodu.

8 Jasně domluvy při předcházení na ferátě

Komunikace a ohleduplnost při předcházení na ferátě zamezí vzniku nebezpečných situací. I při menší obtížnosti feráty dávej při setkání nebo při předcházení na ferátě pozor, dbej abys byl vždy zajištěn! Předcházej teprve po krátké domluvě a jen na méně obtížnějších úsecích. Nepředcházej na velmi frekventovaných místech nebo na přeplněných cestách, na kterých je dlouhý zástup pohybujících se feratistů.

9 Pozor na padající kamení

Dávej pozor, abys při pohybu po ferátě neuvolňoval kameny. Před padajícím kamením tě chrání přilba. Vyhybej se volně položeným nebo uvolněným kamenům, z tohoto důvodu se po ferátě pohybuj velmi opatrně. Padá-li na ferátě kámen, varuj ostatní voláním „pozor kámen“. Při pádu kamenů se neďívej vzhůru, ale přitiskni se ve vzpřímené poloze ke stěně a počkej, až padání kamenů skončí.

10 Respektuj přírodu a životní prostředí

Pro příjezd k ferátám využij veřejné dopravy nebo se domlouvej na společné dopravě se svými kamarády „Alpské svazy v Evropě prosazují, aby přírodní prostředí zůstalo neporušené a současně aby nebyl omežován přístup do přírody, omezení jsou vyhlašována jen po pečlivém zvážení všech okolností. Aby nevznikaly konflikty, je nutná ohleduplnost, pozornost a respekt stejně jako ochota dodržovat pravidla slušného chování v přírodě.“ (Základní program AVS, DAV, ÖAV týkající se udržitelnosti horských sportů).

Obtížnost zajištěných cest podle Schalla

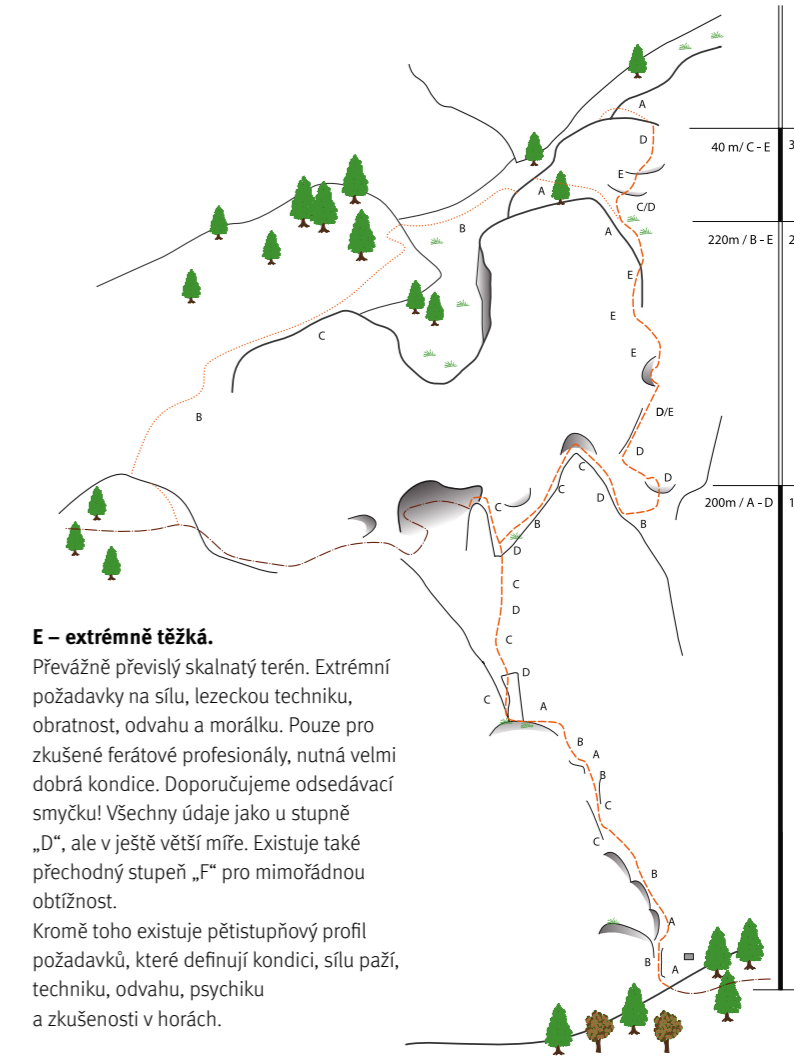
Níže topo feráty Kaiser-Max-Klettersteig ve stěně Martinswand (alpenvereinaktiv.com).

A – lehká. Jednoduché, zajištěné cesty. Opřené (delší) nebo vislé (krátké) žebříky, zábradlí a kramle. Některá místa mohou být exponovaná, ale je snadné je překonat. Cesty pro zájemce, kteří netrpí závratěmi, je možné je absolvovat bez sedacího úvazku. Vhodné pro začátečníky.

B – středně těžká. Již strmější skalnatý terén s krátkými exponovanými úseky. Delší vislé žebříky, kramle a ocelové stupy. Mohou se zde objevit namáhavé a sílu vyžadující úseky. Jistit se musí i zkušený lezci. Lezecká obtížnost: cca II-III

C – těžká. Strmý až velmi strmý skalnatý terén, většinou pasáže s malými stupy téměř vždy na exponovaných místech. Často i mírně převyšující úseky. Větší vzdálenosti mezi kramlemi a stupy. Často velmi těžké úseky. Lezecká obtížnost: cca III-IV

D – velmi těžká. Svislý, nezřídka převislý terén. Kramle a ocelové kolíky jsou velmi často daleko od sebe. Většinou velmi exponované pasáže, které jsou často zajištěné pouze fixními ocelovými lany. Nutností je velká síla v pažích, dobrá lezecká technika a dobrá kondice. Někdy v kombinaci s lehkými nezajištěnými lezeckými úseky (I-II).

E – extrémně těžká. Převážně převislý skalnatý terén. Extrémní požadavky na sílu, lezeckou techniku, obratnost, odvalu a morálku. Pouze pro zkušené ferátové profesionály, nutná velmi dobrá kondice. Doporučujeme odsedávací smyčku! Všechny údaje jako u stupně „D“, ale v ještě větší míře. Existuje také přechodný stupeň „F“ pro mimořádnou obtížnost. Kromě toho existuje pětistupňový profil požadavků, které definují kondici, sílu paží, techniku, odvalu, psychiku a zkušenosti v horách.

Video-Tutorial: Zajištěné cesty - typy a obtížnosti